

Cardinalul Iuliu Hossu Spirit al Adevărului

Ediția a II-a

Cluj-Napoca, 2019

CUPRINS

Cuvânt-Înainte	7
Bunul încredințat scumpilor credincioși	9
De la Mîlașul Mare la Roma Eternă	12
Preot de Roma, ucenic la Lugoj, capelan în „Satul Împăratului”	16
Episcop la Gherla	19
Vestitorul „plinirii vremii”. Drumul Rezoluției	20
Intrarea în Ierusalimul Transilvan	27
Anul sfâșierii – 1940	34
Calvarul	39
Sighetul	41
Domicilii obligatorii	43
Din nou în lagărul de la Căldărușani	46
Trecerea la Domnul	51
Înhumare. Deshumare. Reînhumare	54
Tânărul Cardinal Iuliu Hossu	58
Bibliografie	61

BUNUL ÎNCREDINȚAT SCUMPILOR CREDINCIOȘI

„Cardinalul Iuliu Hossu nu a fost o cometă trecătoare, apărută ca să dispară fără urme pe firmamentul istoriei românești, ci o personalitate născută din însăși ființa Neamului”¹. Pentru a întări și completa adevărul acestei fraze introductive din primul volum tipărit dedicat Cardinalului Iuliu Hossu², vom prezenta în continuare câteva repere din viața exemplară a ilustrului ierarh, amintind încă de la început cuvintele biblice pe care le-a rostit în ziua hirotonirii sale episcopale: „Să se lipească limba mea de gâttelej meu de-mi voi uita de tine, Sioane”³.

Episcopul Iuliu Hossu nu s-a desprins nicio clipă de acest legământ înfricoșător, rămânând pe parcursul întregii sale vieți pe tărâmul speranței mesianice ca slujitor la altarul Bisericii Luptătoare, ca apărător al Credinței Mântuitoare și ca slujitor al Națiunii Biruitoare.

¹ Silviu Augustin Prunduș și colectiv, *Cardinalul Iuliu Hossu*, Editura Unitas, Cluj-Napoca, 1995, p. 15.

² *Ibidem*.

³ Ps. 136, 6.

Episcopul
Iuliu Hossu,
1947

LBRIS

We know
books

Nicula, Sf. Maria Mare, 1947

LIBRIS | We know books

Pentru Eminența Sa, „Sionul era Biserica Sfântă; Sionul împreună cu Biserica și Neamul”⁴.

Strălucit teolog, orator desăvârșit, vorbitor a zece limbi, cunoscător profund al culturii clasice și deținător a două doctorate, Episcopul Iuliu Hossu ar fi fost în măsură să lase posterității numeroase și valoroase lucrări de teologie, manuale de omiletică ori tratate de morală. Consemnată în parte în evanghelicile sale *Memorii*, Marea Operă a Cardinalului rămâne însă propria-i viață lăsată moștenire credincioșilor săi sufletești, pentru a le servi drept model și pentru a le aminti mereu că tranzacțiile cu conștiința și învoielile cu dușmanii Bisericii și Neamului sunt căi sigure spre pierzanie. Părintele Vasile Botiza a surprins cu rafinament o trăsătură importantă a personalității Cardinalului: „A avut grijă ca pereții locuinței sale să fie întotdeauna transparenți pentru toată lumea, nu a avut o viață particulară, ci a trăit conștient că viața lui poate fi pusă oricând în lumina reflectoarelor unei campanii de presă sau sub lupa vreunui cercetător din viitor”⁵.

Pentru a transmite „scumpilor” săi credincioși *Bunul Încredințat* de Biserică,

⁴ *Credința noastră este viața noastră – Memoriile Cardinalului Dr. Iuliu Hossu*, Ediție îngrijită de Silvestru Augustin Prunduș, Editura Viața Creștină, Cluj-Napoca, 2003, p. 181.

⁵ Ioan Vasile Botiza, *Patruzeci de ani... (1948-1988)*. Contribuție memorialistică la o istorie a Bisericii catolice de rit bizantin-român, editura unui grup de preoți din Dieceza de Cluj-Gherla, Cluj-Napoca, p. 15.

We know books

Eminența Sa Cardinalul Iuliu Hossu a lăsat scris pe sipetul acestei neprețuite comori un cuvânt cu valoare axiomatică unică, o propoziție cu o încărcătură sintactică dezarmantă, un adevăr cu o nemăsurată putere de protecție împotriva ispitirilor de orice fel:

„*Credința noastră este viața noastră*”.

DE LA MILAȘUL MARE LA ROMA ETERNĂ

În ziua de 31 ianuarie a anului 1885, în localitatea Milașul Mare (azi centru de comună în județul Bistrița-Năsăud), preotul Ioan Hossu primește vestea binecuvântată că soția sa, Victoria, a dat naștere celui de al treilea băiat. În 19 martie, nou-născutul este botezat în credința greco-catolică de preotul Gabriel Chețianu, asistat de protectorii spirituali Vasiliu și Maria Hossu, părinții viitorului episcop Vasile Hossu. Numele Iuliu, consemnat de preotul Ioan în matricola botezaților din Parohia Greco-Catolică a Milașului Mare, „*exprimă dorința ca nou-venitul să atingă în viață măreția cezarilor*”⁶.

Pr. Ioan și
Victoria Hossu

⁶ Valer Hossu, *Episcopul Iuliu – Sfântul Marii Uniri*, seria a II-a, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2008, p. 77.

Familia Hossu: Teofil, Iosif, Vasile, Iuliu, Mama Tori, Pr. Ioan, Traian, Ioan

Mama botezatului, Victoria Măriuțiu, „Mama Tori” după numele de alint, este posesoarea de drept a blazonului familiei nobiliare Hossu de Mesteacăn și Răstoci, prin linia genealogică a Adolfinei Măriuțiu, fiica protopopului greco-catolic Ștefan Hossu din Indol (azi Deleni, județul Cluj). Tatăl Victoriei, Simion Măriuțiu, a fost coleg la Liceul Regesc Romano-Catolic al Piaristilor din Cluj cu Avram Iancu, devenind în timpul Revoluției de la 1848 locotenent al acestuia și comandant al unui detașament de luptători români de pe Câmpia Transilvaniei.

Pe linie paternă, primul membru al familiei Hossu din Milaș care a atins *„visul maxim pe care un tânăr învățăcel român și-l putea permite în acea perioadă”*⁷, preoția, a fost Iosif Hossu, fratele străbunicului viitorului Cardinal. Când Iosif a fost promovat protopop la Săcărâmb, Hunedoara, a lăsat parohia Milașului în administrarea nepotului său, Ioan Hossu, bunicul Episcopului Iuliu. În 1863, preotul Ioan Hossu a ridicat în sat o școală nouă, iar în 1880 a fost răsplătit cu funcția de protopop de Cojocna, lăsând la rândul lui un urmaș de sânge în slujba

⁷ *Ibidem*, p. 17.